

Jiří Brossmann

Pravý svět?

Podle toho, co mi říkal šéf, měla být ta simulace stejná jako obvykle. Dělal jsem likvidace už pět let a musím říct, že jsem v tom byl velmi dobrý. Měl jsem stoprocentní úspěšnost a v tabulkách hodnocení jsem se držel už hezky dlouho na prvním místě. Když jsem ale uviděl, že mým cílem je Radek, byl jsem trochu překvapený.

Když jsem u Iluzionu začínal, byl to on, kdo mě učil používat - v simulaci zbraně, pomáhal mi s tréninkem, aby moje postava byla co nejodolnější, a upozorňoval mě na chyby, které jsem dělal. S jeho pomocí jsem se vypracoval a byl jsem mu za to vděčný.

Proto jsem zaváhal, když jsem tam nad ním stál a mířil mu pistolí do obličeje. Díval se na mě zmateným pohledem a rukou si otíral krev, která se mu rozstříkla po tváři, když jsem ho srazil pažbou pistole.

"Robe..." řekl. Tím jenom potvrdil, že je to on. V simulaci si nemůžete být jisti ničím. Počítač generuje postavy podle předloh, které má k dispozici, a přestože se mi to ještě nestalo, klidně můžete potkat někoho, koho znáte z normálního života.

"Radku. Co ty tady?" zeptal jsem se. Vybavovat se s projekcí je obvykle nesmysl, ale jestli mě Radek poznal, museli použít jeho postavu, takže jsme si mohli popovídat.

"Tak poslali tebe?" řekl místo odpovědi. Vypadal sklesle. "Věděl jsem, že to přijde, ale proč ty?"

Nechápal jsem, o čem to mluví, takže jsem zůstal zticha a tázavě se na něj podíval. Pomohl jsem mu na nohy. Setřel si kapesníkem zbytky krve a posadil se do křesla. Pak chvíli mlčel a hleděl přitom na pistoli, kterou jsem na něj pořád mířil.

"Když jsem loni od Iluzionu utekl, napadlo mě, že se mě pokusí dostat," řekl najednou. "Zkoušel jsem se s nimi spojit a říct jim, že nic neprozradím, ale firma je neviditelná. Nepodařilo se mi je znovu najít." Zamyšleně pokýval hlavou. "Asi by tě stejně poslali."

To, co říkal, bylo pořád zmatenější. S živým Radkem jsem byl předcházejícího dne. Udělali jsme si výlet - on a jeho žena a já s manželkou. Vzpomínali jsme na staré časy, než Radek přestal dělat simulace.

"Víš," pokračoval, "určitě si teď říkáš, co to blábolím, ale nevím, kde mám začít." Znovu se zamyslel. "Přemýšlel jsi někdy o tom, jak jsou smystimové simulace věrné?" zeptal se.

"Jo," přikývl jsem a byla to pravda. Smyslové stimulatory dokázaly navodit opravdu dokonalou iluzi reality. Samozřejmě byly znaky, podle kterých šlo poznat, že nejste v realitě, ale dalo to někdy opravdu hodně práce.

"A napadlo tě, že by tě někdy nemuseli od smystimu odpojit, ale prostě by pokračovali v simulaci?"

Chvilí jsem o tom přemýšlel. "Jaký by to mělo smysl?" zeptal jsem se nakonec, protože tu otázku jsem nechápal. "Čeho by dosáhli, kdyby mě nechali připojeného?"

Radek mávl rukou. Reflexivně jsem na něj znovu zamířil. Chladně se podíval na pistoli. "Zatím nepřemýšlej, proč by to dělali. Důležité je - poznal bys nějak, že skončila simulace a ty jsi v normálním životě?"

"Jistě. Počítač, který simulaci projektuje, má jen omezenou kapacitu. Dokáže napodobit jen určitý výsek reality, nemůže v něm být úplně všechno."

"Už jsi někdy narazil na nějaký limit?" zeptal se. Začal mě těmi otázkami znervózňovat.

"Co má tohle být? Je to nějaký nový test? Přidali do simulace nový prvek 'Intelektuální debata'? Nebo se jenom snažíš odlákat mou pozornost?" Zamával jsem mu pistolí před obličejem. "Na tohle ti neskočím, rozumíš? Buď se vymáčkni a řekni, o co tu jde, nebo to skončíme."

"Chci ti říct, že celý Iluzion je jeden velký podvod," zvolal. "Tvrdí, že testují nějaké smystimové simulace. Ale je to celé naopak. To, čemu oni říkají simulace, je reálné a ten takzvaný život, který vedeme, je jenom projekce počítače." Chrlil to ze sebe takovou rychlostí, že jsem potřeboval chvíli, abych to vstřebal.

"Ty mi chceš namluvit, že teď jsem v opravdovém světě a že až se vrátím do firmy, tak mě připojí na smystim? To je absurdní, Radku."

Usmál se. "Myslíš?" Byl to smutný úsměv.

"Uvědomuješ si," pokračoval jsem, "že by to znamenalo, že jsem zabiják?"

"Nejen ty," řekl tiše. "Nejen ty..."

Na to nebylo co říct.

Sevřel ruce a pokračoval: "Mluvil jsi tu o nějakých způsobech, jak poznat, jestli je svět reálný nebo není. Ale zamysli se nad tím, jak žiješ v Iluzionu. Jsi zavřený v malém městečku, ze kterého tě nepustí ven. Když jedeš na dovolenou, můžeš jen na místa, kde má firma rekreační střediska." Zakroutil hlavou. "A další věc: k čemu vlastně slouží tyhle simulace? Proč musíš zabíjet lidi v počítači? Dává ti to nějaký smysl?"

To byla pravda. O účelu simulací jsem hodně přemýšlel, ale firma mě platila dobře, a tak jsem se neptal. Když Radek viděl, že nevím co říct, dodal: "Já vím. Při náboru ti řekli 'žádné otázky' a ty se neptáš. Dělal jsem stejnou chybu. Přemýšlel jsem o tom, ale měl jsem všechno, co jsem potřeboval. Našel jsem si ženu a svým způsobem jsem byl šťastný, ale všechno to jsou jenom sny. Nic z toho, co máš v Iluzionu, neexistuje."

"Ty jsi paranoidní," řekl jsem, ale vzápětí mi došlo, že jsem tím vlastně uznal všechno, co řekl. Potvrdil jsem, že existuje, že není počítačová simulace. Usmál se, když viděl, že mi to došlo.

"Neexistuje způsob, jak bychom jeden druhého přesvědčili, že to, co považujeme za realitu, není jenom sen," řekl. "Ale můžu ti říct, že jsem za tu

dobu, co jsem se dostal z Iluzionu, prošel tuhle realitu pořádně a nenašel žádný z těch tvých příznaků nepravosti. Nemám tady ani rodinu, ani houfy obdivovatele, ale jsem si jistý, že opravdu žiju." Na chvíli ztichl. Přemýšlel. "Copak tobě nevadí, že se po nocích miluješ s iluzí? Že jsi pyšný na něco, co nemáš? Že tvůj dům má cenu paměti, kterou zabírá? Roberte, přece nemůžeš strávit celý život ve snu a do reality se vracet jen kvůli vraždění lidí."

"Dobře," řekl jsem. "Připusťme, že máš pravdu a tohle je pravý svět a Iluzion jen sen. Co mám podle tebe dělat? Mám se vrátit na místo, kde mě nikdo nechce? Mám se obrátit na matku, která si mě posílala pro kokain? Nebo mám jít znovu spát pod most?"

"Takže si nemyslíš, že ta idylka v Iluzionu je reálná?"

"Ale samozřejmě, že je reálná. Pro mě je tak reálná, jako ty jsi nereálný." Hledal jsem něco, čím bych ho přeargumentoval. "Jaký důvod by podle tebe měl takový podvod?"

S odpovědí chvíli váhal. "Tím, že tě po vraždě připojí na smystim, si zaručí, že nebudeš mluvit. To je jeden důvod. Navíc tak můžeš žít dál, aniž by ses musel někde schovávat." Cynicky se uchechtl. "A pak - ušetří za honoráře."

Mělo to logiku, ale... "Možná máš pravdu," začal jsem pomalu. "Možná, že všechno, co mám, je jenom iluze. Ale před tím, než jsem se dostal k firmě, jsem byl nula. Nic jsem neměl, ničím jsem nebyl. Teď jsem v něčem nejlepší." Zvedl jsem pistoli. "A nemíním to měnit," řekl jsem a dokončil svůj úkol. Když někdy večer nemůžu spát, přemýšlím, o čem jsme tehdy s Radkem mluvili. Vedle mě tiše spí má žena, která možná neexistuje, ve vedlejší pokoji si pod peřinou čte komiksy můj - možná - nereálný syn. Ale je to moje rodina. Jediná, kterou jsem kdy měl.